

SACO

Att: Tiina Kangasniemi

Box 2206

103 15 Stockholm

Svar på remiss *Ett arbetsliv i förändring – hur påverkas ansvaret för arbetsmiljön?* (SOU 2017:24)

Kyrkans Akademikerförbund vill lämna följande svar på remiss gällande utredningen av Arbetsmarknadsdepartementet: *Ett arbetsliv i förändring – hur påverkas ansvaret för arbetsmiljön?* (SOU 2017:24)

Kyrkans Akademikerförbund är mycket positivt till förslaget att regionala skyddsombud (RSO) ska få tillträde till arbetsplatser även om förbundet för tillfället inte har några medlemmar där. Vi vill dock föra följande resonemang:

Kyrkans Akademikerförbund är det största akademikerförbundet inom Svenska kyrkan. Förbundet organiserar akademiker med betoning på kontaktyrken som sannolikt har en mycket hög belastning jämfört med andra kontaktyrken. Ett ordspråk inom förbundet är att "När doktorn har misslyckats – då går du till prästen." Det kan verka som ett skämt men innehåller tyvärr mycket sanning. Det är till präster och diakoner samhällsmedborgarna kommer när ingen annan hjälper. Det är till din församlingspräst du går då du fått din cancerdiagnos. Denna självavård syns inte i någon statistik. Innehållet i arbetsuppgifterna för präster och diakoner är i stort sett okända för människor som inte har mycket god inblick i verksamheten bakom kulisserna – i det fördolda – i Svenska kyrkan. Där sker mycket av den stödverksamhet som inte syns i någon statistik överhuvudtaget.

Orsaken till att vi lyfter fram det okända i prästers och diakoners arbetsliv och vardag är att vi vill lämna ett förslag som vi anser vara minst lika viktigt som förslaget om att regionala skyddsombud ska få tillträde till arbetsställen där det för tillfället inte finns några medlemmar. Det förslaget är viktigt, mycket viktigt och vi välkomnar det varmt.

Men vårt förslag är viktigt då det bygger på den verklighet som trots allt ändå råder på svenska arbetsplatser idag. Nämligen den att det idag finns *flera yrkeskategorier på en och samma arbetsplats*. Detta påstående är i och för sig inte kontroversiellt. Det nya är att vi önskar att det skrevs in en laglig rätt för regionala skyddsombud att verka *även på arbetsplatser där det redan finns skyddsombud från andra fackförbund*. Vi vill även gå så långt att vi föreslår att det ska vara möjligt för regionala skyddsombud från ett förbund att få tillträde även om det finns en skyddsverksamhet, till och med en skyddskommitté.

Vi bedömer det som ett betydligt större problem att våra RSO inte får tillträde till en arbetsplats om det finns ett skyddsombud där från en annan facklig organisation. Andra förbunds ombud som inte besitter den kunskap som är nödvändig för att kunna bevaka våra medlemmars arbetsmiljö, hindrar så att säga våra RSO tillträde genom att ange att de företräder även våra medlemmar. Då sätts det syfte som AML har ur spel. För att ett skyddsombud ska kunna bevaka arbetsmiljön för arbetskamrater bör skyddsombudet ha kännedom om de risker och de särskilda förutsättningar som påverkar arbetsmiljön för de aktuella yrkena. Tyvärr har förbund från andra centralorganisationer och eller förbund ibland gjort anspråk på att så att säga "ha första tjing" på arbetsplatsen varpå vårt förbunds RSO eller SO utestängs med följderna att våra medlemsgruppers arbetsmiljörisiker och problem blir satta på undantag, inte sällan till förmån för de fysiska risker som andra grupper då för fram som de viktiga för att inte säga allenarådande. Detta är ett stort bekymmer för oss.

Vår erfarenhet är att vi inte får stöd från Arbetsmiljöverket när vi har vänt oss dit. Det kanske är otur eller att det råkat vara en opraktisk inspektör men Arbetsmiljöverket hänvisar istället till att ett skyddsombud ska ta ansvar för alla på arbetsplatsen. Det fungerar möjligtvis i teorin men inte i verkligheten. Varför? Jo för att det inte är möjligt att kräva av ett skyddsombud från t ex Kommunal att bedöma hur många patienter en läkare kan ta emot under X antal timmar eller varför inte ett exempel ur kyrkans värld: hur ska en vaktmästare kunna ha åsikter - eller insikter - om hur många begravningar som är lämpliga under en och samma arbetsdag för en präst Hur många begravningar orkar du som människa med under en och samma dag? Hur många begravningar av barn och tonåringar under en och samma dag?

Det finns idag inte stöd för att det ska finnas skyddsombud för varje arbetstagarorganisation men det blir i praktiken ett omöjligt uppdrag för ett skyddsombud från ett förbund att bevaka arbetsmiljön för andra förbunds medlemmar – inte minst ur kompetenshänseende då bristande insikter såväl som kunskaper inte gör att företräderskapet blir meningsfullt.

Samma problem uppstår även om en skyddskommitté bildas på en arbetsplats men alla förbunds skyddsombud inte är representerade. Då blir inte alla anställda – eller mer exakt medlemmars - intressen tillvaratagna pga. bristande intresse, insikt eller kompetens. Det faktum att en skyddskommitté bildats men vårt förbund inte har ett lokalt skyddsombud på arbetsplatsen får samma konsekvenser i verkligheten *som om en kommitté inte fanns*. Då försiggår ett arbetsmiljöarbete på arbetsplatsen men det främjar inte arbetsmiljön för våra grupper utan *skyddskommittén blir en arena för att bevaka arbetsmiljön för de yrkeskategorier som är kända av de skyddsombud som deltar i kommitténs arbete*.

Vidare önskar förbundet framföra att ett regionalt skyddsombuds (RSO) uppdrag inte bör vara att enbart *initiera* arbetsmiljöarbete på en arbetsplats. RSO bör även kunna delta när ett skyddsombud ber om hjälp, till exempel på grund av bristande kompetens.

Arbetsmiljörablerna, för att inte nämna rehabiliteringsablerna, är komplexa och ett lokalt skyddsombud kan inte förväntas kunna dessa regler med mindre än en omfattande utbildning som inte alltid är möjlig att ge omgående eller ens det första året efter att ett skyddsombud utsetts. Vi hävdar ett RSO bör få ett bredare uppdrag än vad som är fallet i dagens regelverk.

Sammanfattningsvis skulle det vara positivt ur ett arbetsmiljöperspektiv om regelverket för RSO kunde följa utvecklingen av dagens arbetsliv och de utmaningar som följer i spåren av det. Arbetsplatser är idag i hög grad diversifierade med en ökad specialisering och den klassiska modellen där ett ombud kan representera alla på en arbetsplats är inte längre adekvat om syftet är att *alla yrkeskategorier* ska få del av det skydd som AML i allmänhet och kapitel sex i synnerhet syftar till att ge.

Stockholm 17 maj 2017

Bror Holm
Förbundsordförande

Vibeke Hammarström
Kanslichef